

КОНФЕРЕНЦІЯ В ОСТРОЗІ

Проведення щорічної літературної конференції у стінах Національного університету "Острозька академія" вже стало доброю традицією. Якщо раніше це наукове зібрання було присвячене лише творчості Василя Стуса, то цьогоріч усеукраїнська науково-практична конференція мала назву "Феномен шістдесятництва в контексті літератури ХХ століття" (1-2 квітня 2014 р.). У роботі конференції, яку організувала кафедра української мови і літератури, узяли участь науковці, громадські діячі, дослідники літературної спадщини письменників – представників когорти українського шістдесятництва. Загалом на конференції були представники тридцяти п'яти вищих навчальних закладів, музеїв і установ України.

Конференція розпочалася з урочистого молебню в академічному храмі преподобного Федора Острозького. З вітальним словом перед присутніми виступили проректор із навчально-наукової роботи Острозької академії проф. *П. Кралюк* та декан гуманітарного факультету проф. *В. Жуковський*, які наголосили на важливості проведення конференції, присвяченої творчості письменників-шістдесятників, і побажали учасникам плідних наукових дискусій.

Завідувач кафедри української мови і літератури Острозької академії, академік Академії наук вищої школи України проф. *І. Хом'як* привернув увагу учасників усеукраїнської науково-практичної конференції до знаменної дати, яку відзначаємо цьогоріч, – 200-літнього ювілею з дня народження Т. Шевченка. Так, кафедра української мови і літератури Національного університету "Острозька академія" організувала конкурс декламування поезії, круглий стіл і літературний вечір, присвячені Т. Шевченку. Нещодавно у стінах університету завершився поетичний марафон безперервного читання віршів Т. Шевченка. "19 діб поспіль! Так довго, до того ж – завважте – цілодобово, вірші Т. Шевченка без перерви не звучали ще ніколи! Рекорд вирішила встановити Острозька академія, на один день перевершивши подібне досягнення мексиканців. Удень і вночі вірші читали студенти, викладачі, а також культурні, громадські, політичні діячі, журналісти", – зазначив *І. Хом'як*. Процедура поетичного марафону погоджено з адміністрацією Книги рекордів Гіннеса. Цю акцію вже номінували на новий світовий рекорд у розділі "Найдовший марафон читання поезії одного автора". Її фільмували і транслювали в режимі он-лайн на сайті Академії. Запис надіслано до лондонської штаб-квартири Книги рекордів Гіннеса. Нанесення необхідних для рекорду вимог фіксував представник "Книги рекордів України" *О. Шестерук*.

Пленарне засідання відкрив проректор університету *П. Кралюк*, який у доповіді "Творчість Миколи Руденка в контексті української філософської традиції" окреслив загалом специфіку творчого спадку письменника, вказав на зв'язок його поглядів з думками відомого українського соціолога й економіста *С. Подолинського*. Генеральний директор Національного музею Тараса Шевченка син Василя Стуса *Д. Стус* виступив з аналітичною доповіддю "Шістдесятники як феномен часу". Він зосередився на особливостях руху шістдесятників, визначив світоглядні відмінності порівняно з попередньою літературною традицією. Як одну з головних характеристик науковець відзначив національну складову творчості таких письменників, як *Ірина Жиленко*, *Василь Симоненко*, *Ліна Костенко*, *Борис Олійник* та ін. Звернення до традиційної народної символіки, суспільна позиція, намагання долучитися до європейської традиції вирізняють твори шістдесятників на тлі тогочасного соцреалістичного канону.

Відомий український дисидент, координатор програми Харківської правозахисної групи *В. Овсієнко*, який в ув'язненні близько двох місяців провів в одній камері з *В. Стусом*, ще до початку конференції, 31 березня, прочитав студентам лекцію "Василь Стус. Поет і громадянин", на якій поділився власними спогадами й дослідженнями творчості *В. Стуса*, вразив молодішу аудиторію своїм знанням його поезії напам'ять. На пленарному засіданні *В. Овсієнко* виступив із доповіддю "Іноземці про Василя Стуса".

Професор Луганського національного університету імені Тараса Шевченка *О. Неживий* виголосив доповідь "Григор Тютюнник – шістдесятник: текстологічна проблематика". На основі текстологічного аналізу науковець доводить, що творчість видатного українського письменника Григора Тютюнника найбільш яскраво виражає ідейно-естетичні принципи шістдесятництва, зокрема такі, як відтворення національного характеру, етнопсихологізм, неприйняття панівної ідеології, що й призводило до цензурного насильницького втручання в тексти творів Тютюнника. У рамках конференції науковець презентував власну монографію, що стосується джерелознавчої і текстологічної проблематики творчості письменника.

Після пленарного засідання робота конференції продовжилася в таких секціях: "Філософсько-світоглядні основи творчості шістдесятників" (керівник – *М. Нестелєєв*); "Шістдесятництво у літературних та ідеологічно-політичних аспектах" (керівник – *Л. Фоміна*); "Шістдесятництво і сучасна література" (керівник – *С. Кіраль*); "Актуальні питання літературознавства" (керівник – *А. Криловець*); "Лінгвостилістичний аналіз тексту" (керівник – *І. Хом'як*).

Загалом доповіді на секційних засіданнях викликали жваве обговорення й дискусії в учасників, оскільки теми багатьох доповідей не передбачали однозначної постановки. Наскільки правомірно, приміром, характеризувати всіх письменників того часу як єдиний рух шістдесятництва, адже кожен з них відрізнявся не лише поетикою творів, а й своєю позицією, характером ("Паноптизм як релігія тоталітарної доби в поезії Івана Світличного", *О. Вешелені*). Або як, скажімо, поділити твори сучасної української літератури за рівнем елітарності й інтелектуального насичення? ("Розважальний нарратив:

естетичний аспект і специфіка повістуння”, А. *Кривопишна*). Таке обговорення й запитання, адресовані доповідачеві, допомагають викристалізувати й апробувати власне дослідження, виокремити нові аспекти певної проблеми.

Наступного дня відбулося підбиття підсумків конференції. У доповідях голів і секретарів секцій були визначені найцікавіші доповіді, а також висловлені побажання на майбутнє для організаторів. Це стосується, зокрема, теми наукового заходу, яку варто було б розширити й увести в ширший європейський контекст, а також активніше залучати в дослідження міждисциплінарні зв'язки (матеріал філософії, історії, психології та ін.).

Учасники конференції також ознайомилися з галереєю і підземеллями Національного університету “Острозька академія”, бібліотекою університету, експозицією Острозького краєзнавчого музею, визначними місцями й архітектурними пам'ятками Острога (Луцька вежа, Замкова гора та ін.).

З кожним роком збільшується кількість доповідей і розширюється географія учасників конференції. Це засвідчує зростання організаційного рівня наукового зібрання й актуальність творчого спадку шістдесятників на сучасному етапі, багато в чому його визначальність у розвитку української літератури в подальші десятиліття.

Конференції (мовна і літературна) у стінах Національного університету “Острозька академія” стали вже традиційними, тому під час реєстрації учасники отримали інформаційні листи про проведення восени конференції “Актуальні проблеми культури української мови і мовлення”, запланованої на 6-7 листопада 2014 р. Наступна ж літературна конференція відбудеться вже за рік першого тижня квітня. Запрошуємо всіх до співпраці!

Отримано 7 квітня 2014 р.

*Юрій Миненко
м. Острог*

